

Poszukując kompromisu: podatkowe deklaracje przedwyborcze i możliwości ich realizacji

Komentarz Wyborczy CenEA 30/10/2023

Michał Myck

Artur Król

Monika Oczkowska

Analizy wyborcze CenEA

- Niniejszy dokument jest kontynuacją analiz przedwyborczych, na które złożyły się dwa Komentarze omawiające politykę podatkowo-świadczeniową rządów Zjednoczonej Prawicy w kadencjach 2015-19 i 2019-23 oraz symulacje wybranych elementów programów komitetów wyborczych (KW) startujących w wyborach do Parlamentu w dniu 15.10.2023 roku (Myck i in. 2023a,b,c):
 - Komentarz 13.09.2023: *Druga kadencja rządów Zjednoczonej Prawicy: wsparcie rodzin z dziećmi w czasach wysokiej inflacji*
 - Komentarz 14.09.2023: *Druga kadencja rządów Zjednoczonej Prawicy: kto zyskał, a kto stracił?*
 - Komentarz 09.10.2023: *Podatki i świadczenia w programach wyborczych 2023 (+ aktualizacja)*
 - Na stronie Komentarzy zamieszczono również szczegółowy opis metodyczny.
- Analizy przedstawione w niniejszym Komentarzu, skupione na propozycjach reform podatkowych partii, które najprawdopodobniej stworzą przyszły rząd, stanowią uaktualnienie i kontynuację komentarzy przedwyborczych. Komentarz obejmuje:
 - analizę najważniejszych przedwyborczych propozycji podatkowych KW Koalicja Obywatelska, KW Trzecia Droga i KW Nowa Lewica;
 - omówienie alternatywnych rozwiązań w systemie podatkowym, które wychodząc od przedwyborczych deklaracji mogą posłużyć jako wkład do dyskusji w nadchodzącym procesie poszukiwania kompromisu w obszarze polityki podatkowej.

Poszukując kompromisu: podatkowe deklaracje przedwyborcze i możliwości ich realizacji

- Wybory z 15 października, które przyniosły zdecydowane zwycięstwo ugrupowań dotychczasowej opozycji, rozpoczęły okres negocjacji i uzgodnień poprzedzających utworzenie koalicyjnego rządu większości parlamentarnej opartej najprawdopodobniej o porozumienie pomiędzy Koalicją Obywatelską, Trzecią Drogą oraz Nową Lewicą. W przypadku wielu obszarów, takich jak kwestie praworządności, wolności mediów, edukacji czy polityki zagranicznej, wypracowanie wspólnego podejścia nie powinno sprawiać problemów. Wydaje się jednak, że uzgodnienie rozbieżności programowych w polityce podatkowo-świadczeniowej stanowić może poważne wyzwanie.
- W proponowanej w programach wyborczych polityce podatkowej wyraźnie widoczne są rozbieżności dotyczące zarówno ogólnego kierunku zmian, jak i szczegółowych rozwiązań i wynikających z nich w konsekwencji korzyści przypadających określonym grupom społecznym.
- W analizach wskazano elementy systemu podatkowego, które partie przyszłej koalicji rządowej mogą wykorzystać w procesie poszukiwania konsensusu w obszarze polityki podatkowej.
- Systemem bazowym do przedstawionych analiz jest system z lipca 2023 r. poszerzony o waloryzację świadczenia wychowawczego do 800 zł miesięcznie.* Wpływ analizowanych rozwiązań przedstawiony jest zarówno od strony ich konsekwencji dla sektora finansów publicznych, jak i w odniesieniu do wynikających z nich korzyści/strat gospodarstw domowych w podziale na dochodowe grupy decylowe.**

* Analizy oparte są na danych z Badań Budżetów Gospodarstw Domowych 2021, zindeksowanych do września 2023 i przeważonych dla celów mikrosymulacyjnych. Względem analiz przedstawionych w Komentarzach z 13/09/23, 14/09/23 oraz 09/10/23 dane skorygowano również względem zidentyfikowanych braków informacji o wynagrodzeniach dla grupy około 1600 obserwacji.

** Grupy decylowe: dziesięć grup obejmujących po 10% populacji, od gospodarstw o najniższych dochodach do dyspozycji do gospodarstw najbogatszych (na podstawie tzw. dochodu ekwiwalentnego, czyli uwzględniając różnice w wielkości gospodarstwa domowego z zastosowaniem zmodyfikowanej skali ekwiwalentnej OECD).

Poszukując kompromisu: składki na ubezpieczenie zdrowotne

- W odniesieniu do potencjalnych reform składek zdrowotnych warto podkreślić konsekwencje jakie dla systemu obciążeń podatkowych miało rozdzielenie składki zdrowotnej od rozliczeń w podatku dochodowym (za wyjątkiem rozliczeń części przedsiębiorców rozliczających się w systemie liniowym i w formie ryczału) w ramach pakietu reform „Polski Ład”. Oznacza ono między innymi:
 - zmianę nominalnego znaczenia wysokości kwoty wolnej od podatku dla obliczania całkowitych obciążeń podatkowych; jak podkreślono w Myck i Trzciniński (2021), choć nominalnie kwota wolna od podatku wzrosła z 3000 do 30,000 PLN, poziom dochodu od którego pracownicy zaczynają płacić podatek dochodowy wzrósł jedynie z 1380 zł do 3190 zł brutto miesięcznie;
 - dla podatników rozliczających się według skali składki na ubezpieczenie zdrowotne płacone są bez względu na wysokość kwoty wolnej (poza wyjątkami określonymi w art. 83 Ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych); to oznacza, że podnoszenie kwoty wolnej ma obecnie zdecydowanie mniejsze przełożenie na obniżanie obciążeń dla podatników o najniższych dochodach;
 - wzrosły krańcowe stawki opodatkowania (ujmując łącznie PIT i składki NFZ):
 - stawka podstawowa wzrosła z 19,25% (PIT: 18%, NFZ: 1,25%) do 21% (12% + 9%);
 - wyższa stawka podatkowa (powyżej progu) wzrosła z 33,25% (32% + 1,25%) do 41% (32% + 9%).
- Drugą ważną zmianą w obszarze składek na ubezpieczenie zdrowotne było odejście – w większości przypadków, od możliwości ryczałtowego rozliczania składek w przypadku przedsiębiorców:
 - Reformy pakietu „Polski Ład” oznaczają, że przedsiębiorcy rozliczający się według skali podatkowej płacą składkę zdrowotną w wysokości 9%, a ci rozliczający się liniowo – w wysokości 4,9% (wbrew wstępnym deklaracjom, które padły przy ogłaszaniu reform „Polskiego Ładu”, zapowiadającym ujednoczenie składek dla wszystkich). Części podatników – między innymi przedsiębiorcom opodatkowanym ryczałem od przychodów ewidencjonowanych zostawiono możliwość opłacania składki według trzech stawek w zależności od osiągniętych rocznych przychodów, a w przypadku przedsiębiorców rozliczających się w systemie liniowym i opodatkowanych ryczałem możliwe jest również odliczenie części składek od przychodu do opodatkowania.
 - Przejście na proporcjonalną składkę zdrowotną było elementem szerszej koncepcji reform „Polskiego Ładu”, mających na celu zwiększenie stopnia progresywności systemu obciążeń podatkowych, który w Polsce był relatywnie niski, między innymi w wyniku ryczałtowych rozliczeń przedsiębiorców (Chrostek i in. 2019; Komisja Europejska 2022, Myck i Trzciniński 2022, Vellutini i Benitez 2021).

Poszukując kompromisu: składki na ubezpieczenie zdrowotne

- Deklaracje dotyczące składek zdrowotnych po stronie zarówno KW Koalicja Obywatelska, jak i KW Trzecia Droga były stosunkowo jasne i dotyczyły powrotu do ryczałtowych obciążeń, które oznaczają bardzo istotne korzyści dla najbogatszych przedsiębiorców i mogą jednocześnie mieć negatywne konsekwencje dla przedsiębiorców o niższych dochodach.
- Założyć można, że powrót ten raczej będzie oznaczać możliwość rozliczenia ryczałtowego wyłącznie dla przedsiębiorców w liniowym systemie podatkowym, przy pozostawieniu proporcjonalnego rozliczenia składki (i stawki 9%) dla tych rozliczających się według skali.
- Według naszych szacunków (Myck i in. 2023c) przejście na zryczałtowaną składkę zdrowotną liczoną od wysokości 75% przeciętnego wynagrodzenia przyniesie korzyści gospodarstwom domowym (i tym samym koszty dla sektora finansów publicznych) wynoszące około **6,7 mld zł** rocznie.
 - Należy podkreślić, że wyliczenia te mogą być zawyżone ze względu na możliwość wyboru systemu opodatkowania (i oskładkowania) zarówno w obecnym, jak i w przyszłym systemie, która jest trudna do wymodelowania w oparciu o dane z Badania Budżetów Gospodarstw Domowych, na których oparte są przedstawione wyliczenia.
 - Nie zmienia to faktu, że korzyści płynące z powrotu do zryczałtowanej składki odnieśliby przede wszystkim podatnicy o najwyższych dochodach.

Poszukując kompromisu: podatki dochodowe

- KW Koalicja Obywatelska zadeklarowała podniesienie kwoty wolnej od podatku do 60,000 złotych rocznie, co równocześnie należy traktować jako akceptację obecnego systemu oddzielenia składki zdrowotnej i podatku dochodowego. Podwojenie kwoty wolnej od podatku oznacza koszt dla sektora finansów publicznych szacowany na **39,4 mld zł** rocznie i korzyści dla pracowników o dochodach powyżej 3190 zł brutto miesięcznie. Korzyści wyniosą maksymalnie:
 - 300 zł miesięcznie dla wszystkich podatników rozliczających się samodzielnie z dochodami powyżej 6100 zł miesięcznie, a w przypadku małżeństw – 600 zł miesięcznie dla podatników z dochodami powyżej 12400 zł brutto na miesiąc.*
- Główną deklaracją KW Trzecia Droga w systemie podatkowym jest wprowadzenie możliwości rozliczania się z dziećmi.** Koszt takiego rozwiązania (przy utrzymaniu innych elementów systemu bez zmian) wyniosłby około **13,1 mld zł** rocznie, a największe korzyści odniosłyby rodziny o najwyższych dochodach:
 - Dla małżeństwa z jednym lub dwójką dzieci korzyści przypadną małżeństwom o dochodach powyżej 6100 zł brutto miesięcznie.
 - w przypadku rodziny z jednym dzieckiem maksymalne korzyści wynoszące 150 zł miesięcznie uzyskają rodziny o dochodach powyżej 7530 zł brutto miesięcznie,
 - w przypadku rodziny z dwójką dzieci maksymalne korzyści wynoszące 450 zł miesięcznie odniosą rodziny o dochodach powyżej 10,480 zł miesięcznie.
 - Warto zwrócić uwagę, że proponowany system wspólnego rozliczenia z dziećmi dla większości podatników – poza tymi o najwyższych dochodach, nie miałby w gruncie rzeczy znaczenia w przypadku podniesienia kwoty wolnej od podatku do 60,000 zł rocznie, zgodnie z propozycją KW Koalicja Obywatelska.
- Program wyborczy Nowej Lewicy mówi jedynie o zwiększeniu progresywności systemu oraz podniesieniu kosztów uzyskania przychodu, a sztab wyborczy, mimo podjętych prób kontaktu, nie podzielił się z nami bardziej szczegółowymi planami co do parametrów takiego systemu:
 - Symulowana wersja deklaracji stanowi naszą interpretację i jest ilustracją możliwych opcji zmian;*** jej koszt dla sektora finansów publicznych wynosi **3,7 mld zł** rocznie.
 - W wyniku takich zmian przeciętnie skorzystałyby gospodarstwa z grup decylowych 1-9, a straciłyby gospodarstwa z najwyższej grupy.

* Szczegółowy wpływ na wysokość opodatkowania w małżeństwach z jednym i dwójką dzieci w zależności od wysokości dochodu brutto przedstawiono na slajdach nr 13 i 14.

** Symulacja oparta o opis propozycji otrzymanej z KW Trzecia Droga. Tzw. indeks ilorazowy obliczany jako $2+X$, gdzie X to 0,5 w przypadku jednego dziecka, 1,5 w przypadku dwójki dzieci, 2,5 w przypadku trójki dzieci (i stosownie rosnący o 1 wraz z większą liczbą dzieci). Indeks ilorazowy w przypadku dziecka niepełnosprawnego wynosi 1,5. Zgodnie z otrzymanym opisem nie ustalono maksymalnych limitów odliczeń wynikających z rozliczenia z dziećmi.

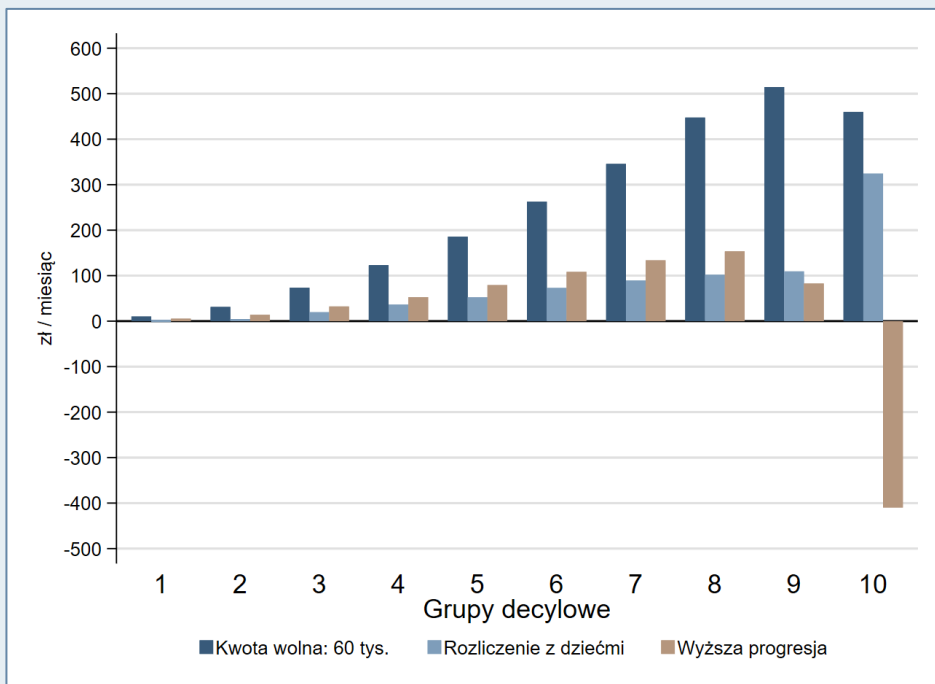
*** W symulacjach założono: podwojenie kosztów uzyskania przychodu (do 6000 zł); obniżenie pierwszej stawki podatkowej z 12% do 8%, wprowadzenie drugiej stawki podatkowej na poziomie 16% (dla dochodów pomiędzy 80,000 – 120,000 zł); podniesienie stawki podatkowej z 32% do 36% (powyżej 120,000 zł).

Poszukując kompromisu: podatki dochodowe

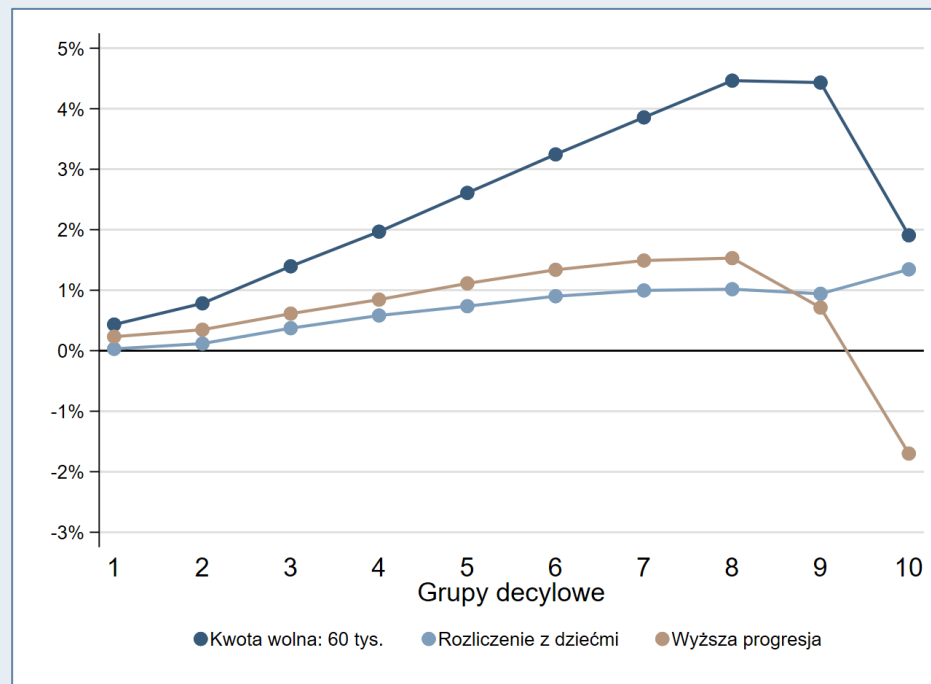
- Rozkład korzyści i strat wśród gospodarstw domowych w wyniku analizowanych propozycji trzech komitetów wyborczych w grupach decylowych przedstawiono na Wykresach 1 (przeciętne efekty w zł/miesiąc) i 2 (efekty proporcjonalne).

Wykres 1 Efekt proponowanych reform w PIT w podziale na dochodowe grupy decylowe (zł/miesiąc)

Wykres 2 Efekt proponowanych reform w PIT w podziale na dochodowe grupy decylowe (efekt proporcjonalny)

Źródło: CenEA – obliczenia własne z wykorzystaniem modelu SIMPL na podstawie danych BBGD-2021 (zindeksowanych do 09.2023 r.).

Poszukując kompromisu: podatki dochodowe

- Biorąc pod uwagę ograniczenia narzucane z jednej strony przez stan finansów publicznych, a z drugiej związane z innymi zobowiązaniami, które będą się również wiązać z kosztownymi dla budżetu państwa wydatkami, w polityce podatkowej konieczne będzie znalezienie kompromisowych rozwiązań.
- Warto podkreślić iż:
 - zarówno powrót do ryczałtowego rozliczania składek dla przedsiębiorców deklarowany przez KW Koalicja Obywatelska i KW Trzecia Droga, jak i propozycje KW Trzecia Droga w odniesieniu do rozliczenia podatku dochodowego wraz z dziećmi, zdają się iść znacząco wbrew deklaracjom KW Nowa Lewica o zwiększaniu progresywności w systemie podatkowym; podniesienie kwoty wolnej od podatku proponowane przez KW Koalicja Obywatelska również przyniesie najwyższe korzyści podatnikom z górnej części rozkładu dochodów;
 - standardowe podejście do rozwiązań w systemie podatkowym oparte o zmianę stawek i progów, czy też proste podniesienie kwoty wolnej od podatku przynosi znikome korzyści gospodarstwom o niskich dochodach (Wykresy 1 i 2).*
- Poniżej przedstawiamy dwie symulacje, które oparte zostały na funkcjonujących już elementach systemu podatkowego, a których zmiany mogą:
 - zaadresować przedwyborcze zobowiązania z punktu widzenia korzyści grup, do których programy byłyby kierowane oraz
 - pogodzić podniesienie dochodów gospodarstw domowych z ostrożnym podejściem do kosztów wprowadzanego pakietu z punktu widzenia sektora finansów publicznych.

* Wynika to między innymi ze sposobu funkcjonowania obecnego systemu, łączącego wysoką kwotę wolną od podatku z rozdzieleniem składek zdrowotnych i rozliczenia podatkowego.

Poszukując kompromisu: podatki dochodowe

- **Wsparcie rodzin z dziećmi za pośrednictwem wyższej ulgi podatkowej na dzieci:**

- Wartość ulgi podatkowej na dzieci – funkcjonującej w polskim systemie od 2006 roku, jest od 2009 roku zamrożona na poziomie 1112,04 zł rocznie na pierwsze i drugie dziecko, 2000,04 zł na trzecie dziecko i 2700,00 zł na czwarte oraz kolejne dzieci.
- Możliwość odliczenia tej ulgi od składki na ubezpieczenie zdrowotne i części składek ZUS oznacza, że nawet rodziny o najniższych dochodach, które w obecnym systemie nie płacą podatku dochodowego, mogłyby na takim rozwiązaniu skorzystać.
- Podniesienie ulgi na dzieci można połączyć z likwidacją ulgi podatkowej 4+ dla rodzin z czwórką lub więcej dzieci (wprowadzonej w ramach reformy „Polski Ład”), z której w największym stopniu korzystają rodziny o najwyższych dochodach.
- Podwyższenie ulgi podatkowej na dzieci o 200% (do 3336,12 zł rocznie na pierwsze i drugie dziecko oraz odpowiednio więcej dla rodzin z trójką lub więcej dzieci) wraz z likwidacją ulgi 4+ kosztowałoby około **14,4 mld zł** rocznie, a dystrybucyjne korzyści w ujęciu proporcjonalnym przypadłyby przede wszystkim gospodarstwom z dolnej części rozkładu dochodów (jak pokazano na **Wykresach 3 i 4** na slajdzie 11).
- Porównanie wysokości podatku PIT w systemie obecnym z systemami obejmującymi wspólne rozliczenie z dziećmi oraz wyższą ulgę na dzieci dla przykładowych rodzin z jednym i dwójką dzieci w zależności od wysokości dochodów brutto, przedstawiono na **Wykresach 7 i 8** na slajdzie 14.

Poszukując kompromisu: podatki dochodowe

- **Wycofywana kwota wolna od podatku:**
 - Realizacja obietnicy podniesienia kwoty wolnej od podatku do 60,000 zł mogłaby zostać połączona z rozwiązaniem, które wykorzystane zostało przez rząd Zjednoczonej Prawicy w latach 2017-2021, a mianowicie wycofaniem ulgi do kwoty 30,000 zł dla podatników o wysokich dochodach.*
 - Rozwiązanie, w którym kwota wolna od podatku rośnie do 60,000 zł rocznie, a następnie jest wycofywana do 30,000 zł w przedziale dochodów 60,000 zł - 120,000 zł, ograniczyłoby koszt reformy z **40,0 mld zł do 31,9 mld zł** rocznie i jednocześnie znacząco obniżyłoby korzyści gospodarstw o najwyższych dochodach w porównaniu do prostego podwojenia kwoty wolnej.
 - Dystrybucyjne konsekwencje takiego rozwiązania rozkładałyby się tak jak pokazano na **Wykresach 3 i 4** na slajdzie 11.
- Porównanie wysokości podatku PIT w systemie obecnym z systemami obejmującymi:
 - kwotę wolną od podatku w wysokości 60 tys. zł rocznie,
 - kwotę wolną od podatku w wysokości 60 tys. zł rocznie wycofywaną do 30 tys. zł rocznie powyżej dochodów 60 tys. zł,
 - wyższą wartość ulgi na dzieci,dla przykładowych małżeństw z jednym i dwójką dzieci w zależności od wysokości dochodów brutto przedstawiono na **Wykresach 5 i 6** na slajdzie 13.

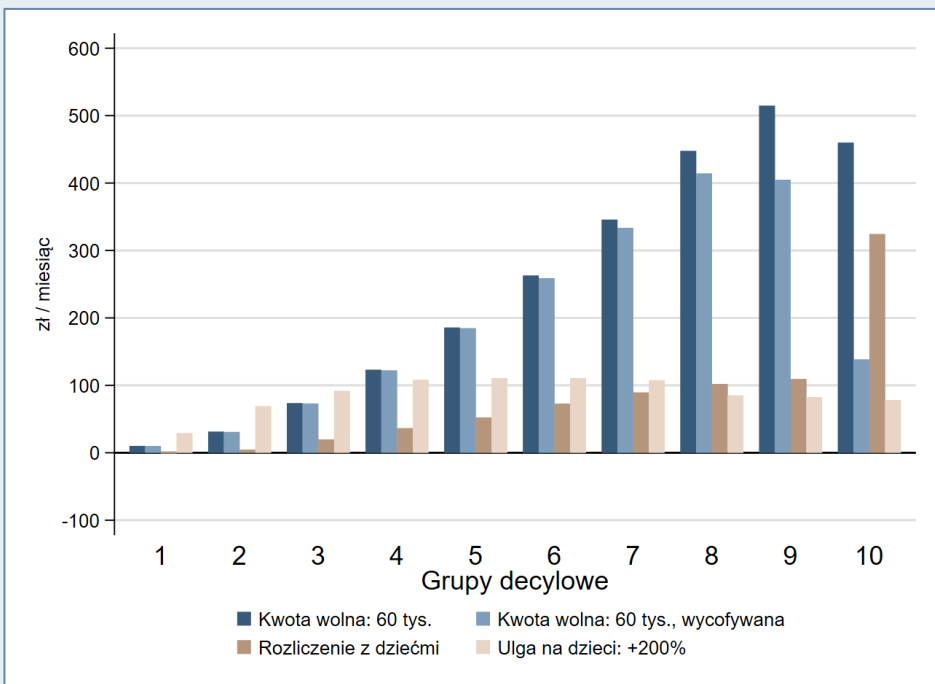
* Taka zmiana oznaczać będzie efektywnie wzrost krańcowej stawki podatkowej z 12% do 18%.

Poszukując kompromisu: podatki dochodowe

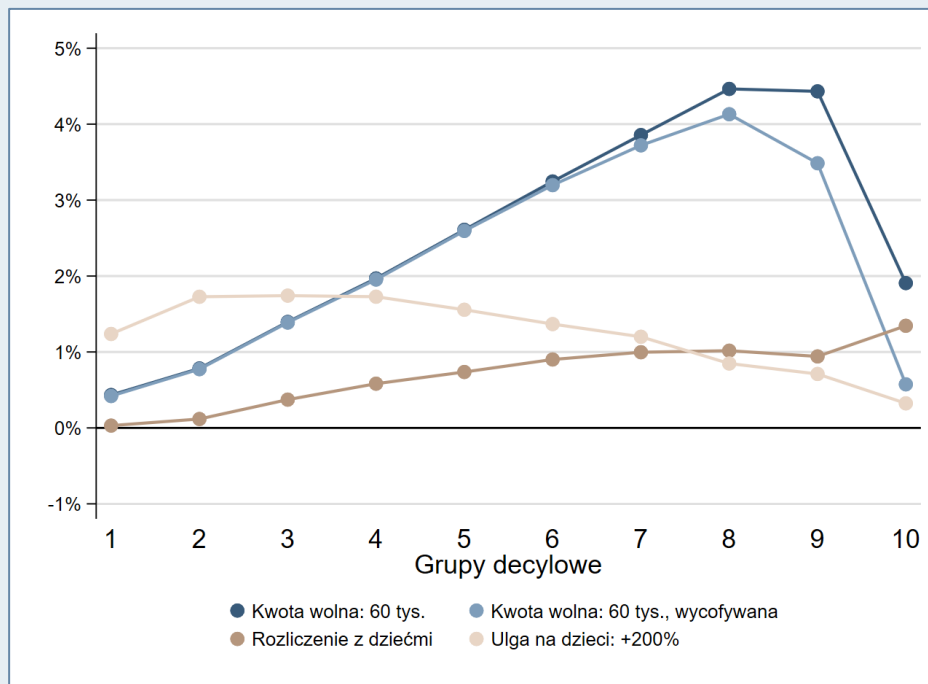
- Rozkład korzyści i strat wśród gospodarstw domowych w wyniku alternatywnych reform podatkowych w grupach decylowych przedstawiono na Wykresach 3 (przeciętne efekty w zł/miesiąc) i 4 (efekty proporcjonalne).

Wykres 3 Efekt alternatywnych reform w PIT w podziale na dochodowe grupy decylowe (zł/miesiąc)

Wykres 4 Efekt alternatywnych reform w PIT w podziale na dochodowe grupy decylowe (efekt proporcjonalny)

Źródło: CenEA – obliczenia własne z wykorzystaniem modelu SIMPL na podstawie danych BBGD-2021 (zindeksowanych do 09.2023 r.).

Poszukując kompromisu: podatki dochodowe

• Podsumowanie

- Podatkowe propozycje demokratycznej opozycji – z wyjątkiem Nowej Lewicy w formule przyjętej dla celów przedstawionych analiz – oznaczają wysokie koszty dla sektora finansów publicznych:
 - Podniesienie kwoty wolnej od podatku do 60,000 zł rocznie ograniczy dochody sektora finansów publicznych o około **40 mld zł** rocznie, a wspólne rozliczenie dochodu z dziećmi proponowane przez Trzecią Drogę o około **13,1 mld zł** rocznie.
 - W jednym i drugim przypadku korzyści dla gospodarstw o niskich dochodach byłyby bardzo ograniczone, a korzyści wspólnego rozliczenia z dziećmi skoncentrowane byłyby wśród rodzin o najwyższych dochodach.
- Jak pokazano w przedstawionych symulacjach, można jednak tak zreformować system, by z jednej strony ograniczyć koszty realizacji obietnic, a z drugiej strony w większym stopniu przekierować środki do gospodarstw o niskich i średnich dochodach:
 - koszty podwyższenia kwoty wolnej od podatku do 60 tys. zł mogą zostać ograniczone o około 25% przy zastosowaniu mechanizmu wycofywania kwoty wolnej dla podatników z dochodami powyżej 60 tys. zł rocznie (koszt spada wówczas do **31,9 mld zł** rocznie).
 - zmiany podatkowe skierowane do rodzin z dziećmi mogą oprzeć się o mechanizm ulgi podatkowej na dzieci; jej zaletą jest możliwość odliczenia jej również od składek zdrowotnych i części składek ZUS.
- W obecnym systemie mechanizm ulgi na dzieci jest elementem w najbardziej efektywny sposób umożliwiającym ograniczanie obciążeń podatkowych rodzinom o najniższych dochodach.
- Choć obecnie mechanizm odliczania ulgi podatkowej od składek ubezpieczeniowych zarezerwowany jest wyłącznie dla ulgi na dzieci, jeśli celem miałyby być zwiększenie progresji podatkowej, nic nie stoi na przeszkodzie, aby takie rozwiązanie zastosować również w przypadku innych grup podatników.
- Należy również podkreślić, iż każda polityka obniżająca obciążenia w podatku dochodowym będzie miała bezpośrednie przełożenie na dochody samorządów. By tego uniknąć, rząd będzie musiał wyrównać te straty w dochodach z innych źródeł.

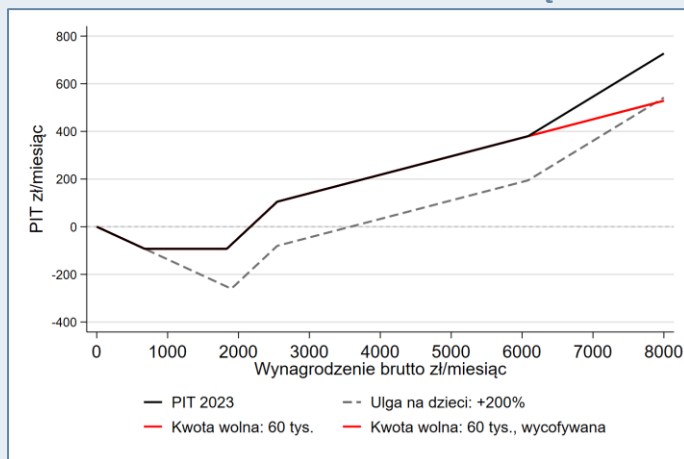

Poszukując kompromisu: podatki dochodowe

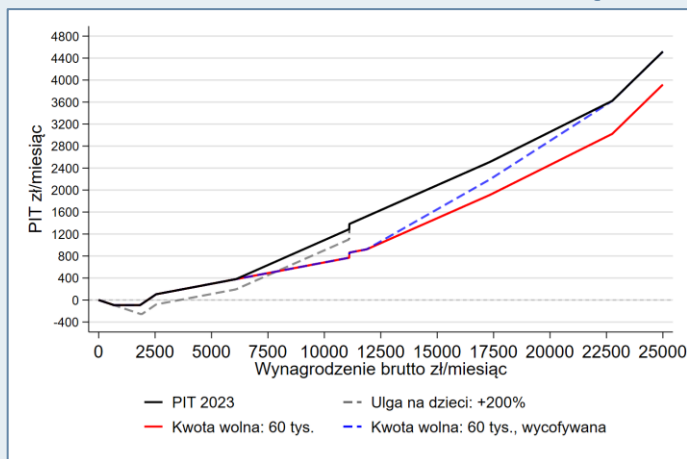
- Efekty modelowanych reform na wysokość obciążeń podatkowych w przypadku przykładowych typów rodzin względem poziomu miesięcznych dochodów brutto:

Wykres 5 Miesięczne obciążenie podatkiem PIT: małżeństwo z jednym dzieckiem (zł/miesiąc)

5A: zakres dochodów 0-8000 zł miesięcznie

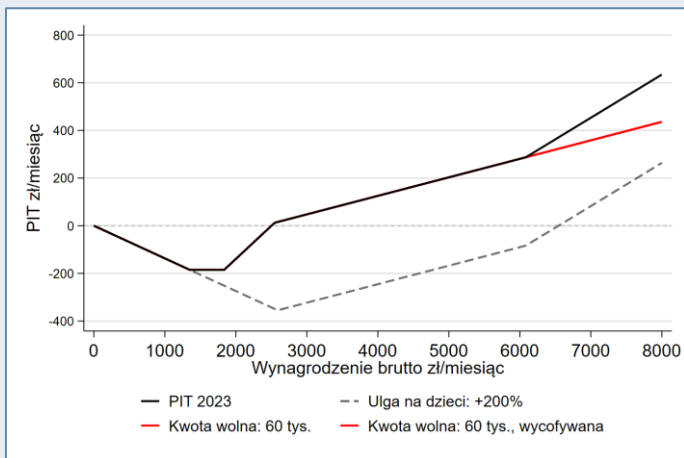

5B: zakres dochodów 0-25,000 zł miesięcznie

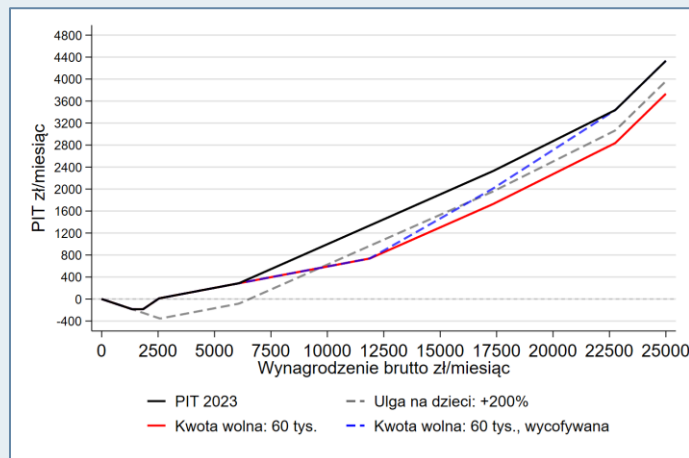

Wykres 6 Miesięczne obciążenie podatkiem PIT: małżeństwo z dwójką dzieci (zł/miesiąc)

6A: zakres dochodów 0-8000 zł miesięcznie

6B: zakres dochodów 0-25,000 zł miesięcznie

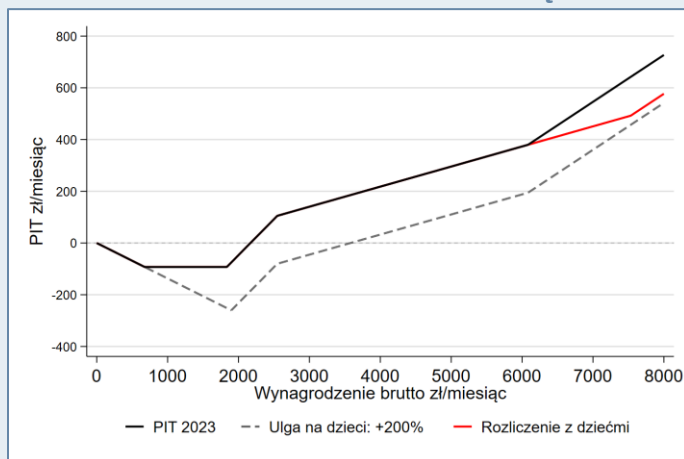
Źródło: CenEA – obliczenia własne z wykorzystaniem modelu SIMPL. Wyliczenia przy założeniu, że pracuje jedna osoba w rodzinie.

Poszukując kompromisu: podatki dochodowe

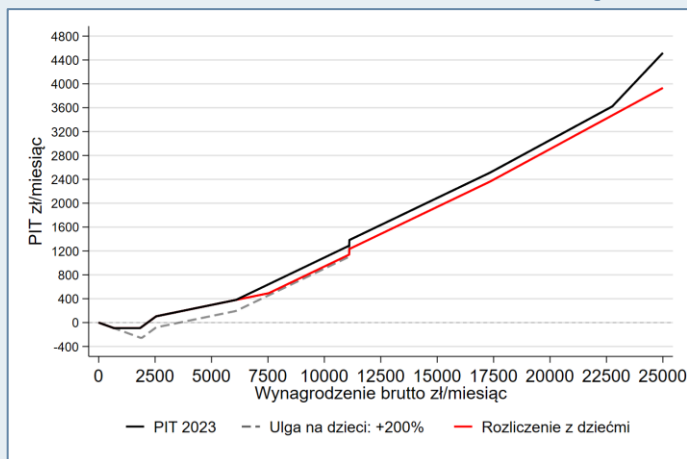
- Efekty modelowanych reform na wysokość obciążeń podatkowych w przypadku przykładowych typów rodzin względem poziomu miesięcznych dochodów brutto:

Wykres 7 Miesięczne obciążenie podatkiem PIT: małżeństwo z jednym dzieckiem (zł/miesiąc)

7A: zakres dochodów 0-8000 zł miesięcznie

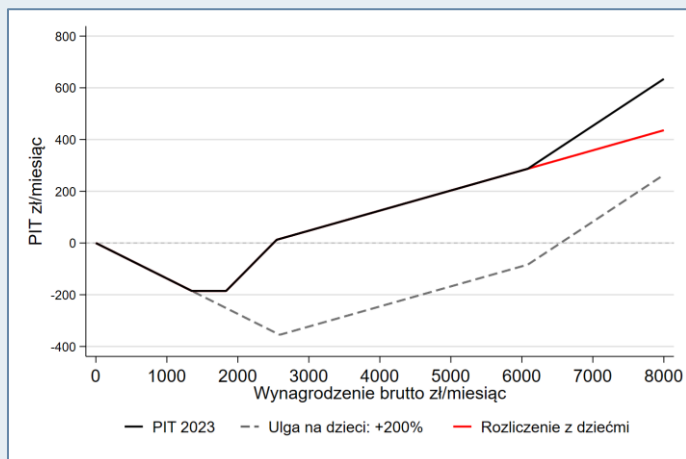

7B: zakres dochodów 0-25,000 zł miesięcznie

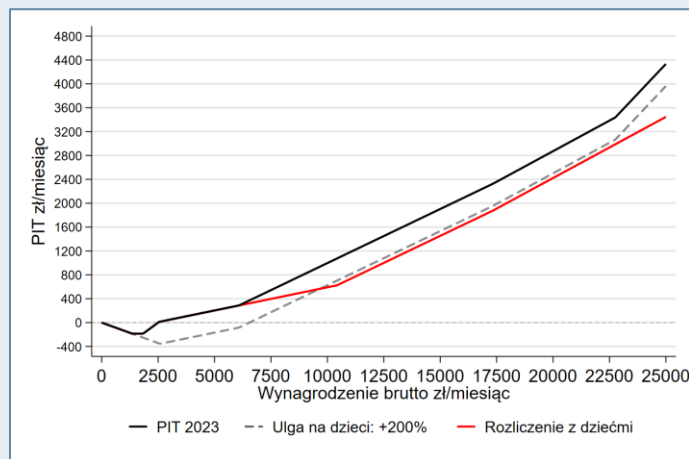

Wykres 8 Miesięczne obciążenie podatkiem PIT: małżeństwo z dwójką dzieci (zł/miesiąc)

8A: zakres dochodów 0-8000 zł miesięcznie

8B: zakres dochodów 0-25,000 zł miesięcznie

Źródło: CenEA – obliczenia własne z wykorzystaniem modelu SIMPL. Wyliczenia przy założeniu, że pracuje jedna osoba w rodzinie.

Bibliografia

- Chrostek, P., Klejdysz, J., Korniluk, D., Skawiński, M. (2019). Wybrane aspekty systemu podatkowoskładkowego na podstawie danych PIT i ZUS 2016, Ministerstwo Finansów Opracowania i Analizy No1-2019. <https://www.gov.pl/web/finanse/wybrane-aspekty-systemu-podatkowo-skladkowego-na-podstawie-danych-pit-i-zus-2016>
- Komisja Europejska (2022). Trendy podatkowe w Unii Europejskiej. Dane dla krajów członkowskich UE, Islandii, Norwegii: edycja z 2022 roku. [Taxation trends in the European Union. Data for the EU Member States, Iceland, Norway: 2022 edition.] <https://op.europa.eu/s/y3rV>
- Vellutini, C., Benitez, J. C. (2021). Measuring the Redistributive Capacity of Tax Policies, IMF Working Papers 2021(252), A001. <https://doi.org/10.5089/9781589064089.001.A001>
- Myck, M., Król, A., Oczkowska, M., Trzciniński, K. (2023a). Druga kadencja rządów Zjednoczonej Prawicy: wsparcie rodzin z dziećmi w czasach wysokiej inflacji. Komentarz przedwyborczy CenEA 13.09.2023. <https://cenea.org.pl/2023/09/13/wybory-parlamentarne-2023-w-polsce-komentarze-przedwyborcze-cenea/>
- Myck, M., Król, A., Oczkowska, M., Trzciniński, K. (2023b). Druga kadencja rządów Zjednoczonej Prawicy: kto zyskał, a kto stracił? Komentarz przedwyborczy CenEA 14.09.2023. <https://cenea.org.pl/2023/09/13/wybory-parlamentarne-2023-w-polsce-komentarze-przedwyborcze-cenea/>
- Myck, M., Król, A., Oczkowska, M., Trzciniński, K. (2023c). Podatki i świadczenia w programach wyborczych 2023. Komentarz przedwyborczy CenEA 09.10.2023. <https://cenea.org.pl/2023/09/13/wybory-parlamentarne-2023-w-polsce-komentarze-przedwyborcze-cenea/>
- Myck, M., Trzciniński, K. (2021). Rozdział 1. Zmiany podatkowe w Programie Polski Ład – konsekwencje i możliwe modyfikacje. W: Balcerowicz, E., Myck, M., Trzciniński, K., Wojciechowski, P., Tyrowicz, J. (2021). Polski Ład: Gospodarcze skutki proponowanych zmian w systemie podatkowym. Zeszyty mBank-CASE. https://www.case-research.eu/files/?id_plik=6914
- Myck, M., Trzciniński, K. (2022). Income Tax Policy in Europe between Two Crises: From the Great Recession to the COVID-19 Pandemic, IZA Discussion Paper, No. 15302. <https://www.iza.org/publications/dp/15302>

Przedstawione analizy są częścią mikrosymulacyjnego programu badawczego Fundacji Centrum Analiz Ekonomicznych, CenEA (www.cenea.org.pl) i zostały sfinansowane przez Swedish International Development Agency (SIDA) w ramach współpracy z Stockholm Institute of Transition Economics (SITE).

Dane wykorzystane w analizach pochodzą z Badania Budżetów Gospodarstw Domowych 2021 i zostały udostępnione przez Główny Urząd Statystyczny. Główny Urząd Statystyczny nie ponosi odpowiedzialności za przedstawione wyniki i wnioski z nich płynące. Wnioski opierają się na obliczeniach przeprowadzonych przez autorów przy użyciu modelu *SIMPL*.

CenEA jest niezależną, apolityczną jednostką naukowo-badawczą skupiającą się na analizie konsekwencji polityki społeczno-gospodarczej, ze szczególnym uwzględnieniem Polski. CenEA została założona przez SITE i jest polskim partnerem FREE Network. Głównym kierunkiem badań naukowych CenEA są analizy na poziomie mikro, ze szczególnym uwzględnieniem badań rynku pracy, sytuacji materialnej gospodarstw domowych oraz procesu starzenia się populacji. CenEA jest polskim partnerem naukowym międzynarodowego projektu badawczego EUROMOD (europejski model mikrosymulacyjny) i prowadzi prace badawcze z wykorzystaniem polskiego modelu mikrosymulacyjnego *SIMPL*.

Centrum Analiz Ekonomicznych CenEA
ul. Cyfrowa 2, 71-441 Szczecin
www.cenea.org.pl
admin@cenea.org.pl